

چکیده پژوهش

ضرورت تأمین نیازهای اطلاعاتی، لزوم شناخت کاربرد روش های تهیه و سفارش مواد و منابع علمی خارجی را برای تغذیه و تأمین نیازهای علمی، آموزشی و پژوهشی ایجاب می نماید. آشنائی و شناخت این روشها ابزاری در جهت تأمین بهتر مواد و منابع علمی مورد نیاز است. فرضیات پژوهش عبارتند از:

- ۱ - خرید نشریات و کتب خارجی بطور مستقل بوسیله هر دانشگاه نیازها و هدفهای ویژه آن دانشگاه را بیشتر برآورد می کند.
- ۲ - میزان رضامندی کتابداران از نوع سیستم سفارشات بستگی به امکانات آن دانشگاه و تسهیلاتی دارد که سیستم برای آنان فراهم می سازد.

پژوهش به روش توصیفی و جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه انجام گردیده، تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده بوسیله روشهای آماری مقایسه بین دو جامعه (بوسیله تست Z، تست F، تست T و آزمون دقیق فیشر) انجام گرفته است. یافته های پژوهش در رد فرضیه اول نشان میدهد که نوع سیستم (غیر متمرکز و متمرکز) در دو وزارتخانه مورد مطالعه، تأثیری در افزایش کتب و مجلات لاتین مجموعه کتابخانه ها، کاهش مدت زمان تحویل کتب و مجلات خارجی، تعداد عناوین کتب و مجلات لاتین درخواستی، دریافتی، اضافه دریافتی و کسری نداشته است. یافته های پژوهش در تأیید فرضیه دوم نشان می دهد که هر یک از وزارتخانه های مورد مطالعه بر اساس امکانات و تسهیلات، نیروهای تخصصی و سایر شرایط خاص در روند «کاهش مشکلات گشایش» و انتقال اعتبارات ارزی، کاهش مشکلات ترخیص، امور گمرکات کتب و مجلات، کاهش میزان کتب و مجلات منفقودی، ناقصی و انتخاب نوع سیستم با توجه به امکانات موجود بخش سفارشات خود سیستم جداگانه ای را ترجیح داده اند (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سیستم متمرکز و وزارت فرهنگ و آموزش عالی سیستم غیر متمرکز را ترجیح داده اند).

به اعتبار یافته های پژوهشی در فرضیه اول توصیه می شود برای مدت زمان محدودی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سیستم متمرکز باقی بماند و بنا بر اصولی که از یافته های پژوهش

بدست آمده، وزارت فرهنگ و آموزش عالی بطور مستمر و همیشگی در تحکیم و کاربرد اصول روش غیر متمرکز اهتمام ورزد. و از اجرای سیستم متمرکز جداً و قویاً خودداری نماید. ضرورتاً به اعتبار نتایج حاصله، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در یک برنامه کوتاه مدت ۳ تا ۴ ساله با تهیه، تنظیم، تدوین و تصویب خط مشی صحیح در تجهیز نیروها و امکانات کتابخانه‌های تابعه و واگذاری مسئولیت تهیه مواد و منابع علمی مورد نیاز دانشگاهها اقدام نماید و با طرحی برنامه ریزی شده و جامع زمینه تغییر روند انتقالی خود را به سیستم غیر متمرکز فراهم و عملی سازد.